

NOTĂ INFORMATIVĂ

În prezent are loc pregătirea unui nou proiect pentru dezvoltarea sectorului energetic al Republicii Moldova cu suportul Băncii Mondiale – Proiectul de Îmbunătățire a Eficienței Sistemului de Alimentare Centralizată cu Energie Termică 2 (PIESACET 2), care are scop continuarea eforturilor de modernizare a infrastructurii termoelectrice a Termoelectrica S.A., începute în cadrul primului Proiect de Îmbunătățire a Eficienței SACET (2015-2020).

Proiectul va include următoarele componente:

Componenta 1. Optimizarea generării energiei termice și electrice, inclusiv următoarele sub-componente:

1.1. Modernizarea Unităților de Generare la CET Sursa 1 (CET-2), inclusiv:

- (i) **Reconstrucția Unității de Generare nr.2**, care va include: reconstrucția turbinei cu abur pentru extinderea duratei de funcționare și majorarea capacității de producere a energiei electrice și a eficienței; înlocuirea echipamentului aferent turbinei cu abur; diagnosticarea generatorului electric; modernizarea sistemului de control al vibrațiilor; majorarea eficienței cazanului de abur prin înlocuirea arzătoarelor și a echipamentului aferent; instalarea sistemului automat de reglare a puterii, protecție și control al arderii;
- (ii) **Reparația capitală a turbinei și înlocuirea unor suprafețe de transfer al căldurii ale cazanului Unității de Generare nr.3**, care va include: reparația capitală a turbinei cu abur pentru extinderea duratei de funcționare și înlocuirea economizorului la cazanul de abur.

1.2. Majorarea Cogenerării de Înaltă Eficiență, inclusiv:

- (i) **Instalarea unor unități de cogenerare de înaltă eficiență (cu motoare cu ardere internă pe gaze naturale, MAIG) la CT Vest și la CET Sursa 3 (CET-1)** [o centrală nouă dedicată pe teritoriul CET Sursa 2];
- (ii) **Instalarea transformatoarelor electrice și a instalațiilor de distribuție ID-110 kV**, pentru conectarea noilor unități de cogenerare cu MAIG la rețeaua energetică. Instalarea transformatoarelor electrice și a ID-110 kV la CT Vest; modernizarea ID-110 kV la CET Sursa 3 (CET-1).

1.3. Implementarea unui Sistem Informațional de Management, modern și comprehensiv pentru îmbunătățirea planificării și gestionării activității întreprinderii Termoelectrica S.A.

1.4. Implementarea unui Sistem Hidraulic, modern și interactiv.

1.5. Supravegherea Tehnică.

Componenta 2. Investiții Pilot de Eficiență Energetică

În cadrul acestei componente vor fi finanțate investiții pilot de eficiență energetică în clădiri rezidențiale, inclusiv:

- (i) Instalarea a circa 140 Puncte Termice Individuale (PTI) și a rețelelor aferente în clădiri rezidențiale care au deficiențe la calitatea funcționării sistemului intern de încălzire și/sau nu beneficiază de alimentare cu apă caldă menajeră (ACM) centralizat;
- (ii) Reconstrucția în circa 40 de clădiri rezidențiale, care dispun sau vor dispune de PTI în cadrul proiectului, a rețelelor interne de distribuție a energiei termice pentru încălzire și a rețelelor de distribuție ACM, cu trecerea la distribuția pe orizontală, cu controlul consumului și contorizare la nivel de apartament;
- (iii) Reabilitarea termică a circa 7 clădiri rezidențiale care dispun sau vor dispune în cadrul proiectului de PTI și sistem de distribuție pe orizontală.

Componenta 3. Managementul Proiectului și Asistență Tehnică

În cadrul acestei componente va fi finanțat suportul de consultanță pentru implementarea și supravegherea proiectului, inclusiv aspectele fiduciare, de salvagardare, de monitorizare și raportare – prin intermediul Unității Consolidate pentru Implementarea Proiectelor în Energetică (UCIPE) existente, de asemenea activitățile de audit ale Termoelectrica S.A. și ale Proiectului.

CINE VA IMPLEMENTA PROIECTUL

Beneficiar al Proiectului este Termoelectrica S.A. Proiectul va fi implementat cu sprijinul Unității Consolidate de Implementare a Proiectelor în Energetică (UCIPE), subordonată Ministerului Economiei și Infrastructurii.

Ambele entități vor fi implicate în toate etapele pregătirii și implementării proiectului: planificarea achizițiilor, pregătirea specificațiilor tehnice și a documentelor de licitație, evaluarea ofertelor și selectarea contractanților, proiectarea inginerescă, construcția, instalarea, testarea, punerea în funcțiune a echipamentelor și controlul calității executării lucrărilor.

UCIPE va avea responsabilități fiduciare (efectuarea plăților pentru lucrări, management financiar, achiziții, monitorizare și evaluare proiectului, monitorizarea respectării aspectelor de mediu și sociale), în particular va monitoriza aplicarea Standardelor de Mediu și Sociale ale Băncii Mondiale și celor prevăzute de legislația națională, și va asigura legătura între Guvern, Termoelectrica S.A. și Banca Mondială.

CUM POATE AFECTA IMPLEMENTAREA PROIECTULUI ACTIVITATEA PERSOANELOR FIZICE ȘI JURIDICE AMPLASATE ÎN VECINĂTATEA ZONELOR DE REALIZARE A LUCRĂRILOR

Lucrările prevăzute la **Componenta 1 - Optimizarea generării energiei termice și electrice** se vor produce pe teritoriul obiectelor de infrastructură a Termoelectrica S.A.: CET Sursa 1 (CET-2), str. Meșterul Manole; CET Sursa 2 (CET-1), în perimetrul străzilor Vadul lui Vodă și Florăriei; și CT Vest, în perimetru str. Prunului și Mesager – amplasate în imediata apropiere a obiectelor din gestiunea instituțiilor/întreprinderilor pe care le reprezintăți.

Astfel, în cadrul Componentei 1 vor fi realizate lucrări de înlocuire a echipamentelor energetice vechi și instalarea echipamentului nou, care pot genera o serie de riscuri și impacturi de mediu și sociale moderate, cum ar fi: deșeuri solide/metalice și evacuarea echipamentului vechi/

dezasamblat, riscuri de siguranță a forței de muncă asociate cu activitățile de schimbare și instalare a echipamentului, sudare, alte activități aferente.

În plus, aceste activități pot necesita lucrări civile minore pentru reabilitarea spațiilor existente sau construirea la scară mică din construcții ușoare (de exemplu cu aplicarea tehnologiilor cu panouri Sandwich) pentru instalarea noilor unități de cogenerare cu motoare pe gaze în siturile CT Vest și CET Sursa 3 (CET-1). Respectiv, în faza de construcție, lucrările pot genera incomodități minore și pe termen scurt, cum ar fi poluarea solului și a aerului, generarea de zgomot, deșeuri de materiale de construcție, etc.

Toate aceste inconveniențe pot avea loc doar în timpul fazei de construcție, vor fi de scurtă durată și generate exclusiv pe teritoriul obiectelor de infrastructură a Termoelectrica S.A. Nu se prevede demolarea sau remodelarea instalațiilor existente ale Termoelectrica S.A. pentru activitățile propuse în cadrul acestei Componente.

În cadrul ambelor Componente, există posibilitatea survenirii unor inconveniențe temporare pentru instituțiile amplasate în vecinătatea zonei de lucrări, cum ar fi restricțiile temporare de acces pentru pietoni și autoturisme și perturbări temporare ale traficului în zonă. Totodată, vă informăm că nu se așteaptă niciun aflux de forță de muncă sau un număr mare de muncitori din afara țării pentru realizarea lucrărilor de construcție.

Având în vedere nivelul riscurilor potențiale de mediu și sociale, descrise mai sus, precum și capacitățile instituționale existente ale instituțiilor de implementare (Termoelectrica și UCIPE), evaluarea generală a riscurilor de mediu și sociale realizată în conformitate cu legislația națională de experții naționali în domeniu, a rezultat un rating al riscurilor aferente proiectului drept “RISCURI MODERATE”.

CARE VA FI MECANISMUL DE MONITORIZARE A ASPECTELOR DE MEDIU / SOCIALE ȘI DE CONSULTARE A PĂRȚILOR INTERESATE?

Pentru a aborda anumite efecte și riscuri legate de aspectele de mediu și sociale în timpul implementării proiectului, a fost efectuată o evaluare a impactului social și de mediu (ESIA), a fost elaborat planul specific de management social și de mediu (ESMP) pentru Componenta 1, a fost pregătit un Cadru de management social și de mediu (ESMF) pentru Componenta 2.

Raportul unificat ESIA&ESMP și ESMF includ cerințele Standardelor de Mediu și Sociale (SMS) ale Băncii Mondiale relevante pentru proiect, împreună cu descrierea politicilor, a cadrului juridic și administrativ privind evaluarea și gestionarea de mediu și socială în sectorul alimentării centralizate cu energie termică din Moldova. De asemenea, acest raport prezintă cadrul de măsuri obligatorii de respectat de către Contractorii pentru a elimina riscurile de mediu și sociale aferente executării lucrărilor prevăzute de proiect, cum ar fi elaborarea Planului de Management al Traficului, Codul de Conduită, Planul de Informare și de Comunicare cu Publicul, etc.

Totodată, în baza cerințelor SMS, experții angajați de UCIPE au elaborat un **Plan de implicare a părților interesate (SEP)**. SEP-ul descrie graficul și metodele de implicare a părților interesate pe tot parcursul ciclului de viață al Proiectului, făcând distincția între părțile direct afectate de proiect și alte părți interesate. SEP descrie, de asemenea, gama și calendarul informațiilor care

trebuie comunicate părților afectate de proiect și altor părți interesate, precum și tipul de informații care trebuie solicitate de la acestea.

De asemenea, conform prevederilor SMS ale BM și legislației naționale a fost deja elaborat **Mecanismul de Soluționare al Reclamațiilor (MSR)**. Astfel, Termoelectrica și UCIPE vor răspunde în timp util la preocupările și nemulțumirile persoanelor fizice, juridice, instituțiilor publice privind realizarea proiectului.

Mecanismul de soluționare a reclamațiilor va aborda preocupările prompt și eficient, într-un mod transparent, adecvat din punct de vedere cultural și ușor accesibil tuturor părților afectate de proiect, fără niciun cost și fără consecințe prejudiciabile.

Pe parcursul implementării proiectului, Termoelectrica și UCIPE vor informa toate părțile afectate de proiect cu privire la procesul de colectare și soluționare a reclamațiilor și vor pune la dispoziția publicului un registru care documentează răspunsurile la toate nemulțumirile/ petițiile primite. Mecanismul va permite, de asemenea, să se adreseze plângeri anonime.

În conformitate cu cerințele SMS ale Băncii Mondiale, UCIPE, împreună cu Termoelectrica, au elaborat **Procedura de management în muncă (PMM/LMP)**. Acesta oferă o imagine de ansamblu a cerințelor față de organizarea muncii în procesul de implementare a proiectului.

Dat fiind faptul că în țară a fost instituită starea de urgență și sunt impuse restricții care limitează organizarea unor consultări publice directe, toate documentele elaborate de inițiere a proiectului (ESIA&ESMP, ESMF, SEP și LMP) vor fi puse la dispoziția publicului pe situl

www.termoelectrica.md și www.mepiu.md.

În caz dacă aveți careva întrebări sau propuneri la conținutul acestei note informaționale, vă rugăm să le adresați în decursul a **7 zile la următoarele date de contact:**

UCIPE:

str. Alecu Russo 1, bloc A1, of. 163, MD-2068, Chișinău, Republica Moldova

Tel: +373-22-49-67-90, Fax: +373-22-49-67-90 Email: mepiu@mepiu.md sau

Întrebări cu privire la aspecte tehnice: 069874057 Consultant Tehnic

Întrebări cu privire la aspecte de mediu: 060500821 Consultant aspecte de mediu

Întrebări cu privire la aspecte sociale (SEP și MSR): 068077557 Consultant aspecte sociale